

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті визначено умови формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у системі вищої освіти, а також охарактеризовано обрані педагогічні умови, яким належить особлива роль у навчальному процесі. Розглядається сутність термінів «діяльність», «дія педагогічна», «здоров'язбережувальна діяльність».

Розглядаючи педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі фахової підготовки, у статті акцентується увага, що від реалізації комплексу відповідних педагогічних умов, передусім, залежить її ефективність.

Ключові слова: умови формування, педагогічні умови, здоров'язбережувальна компетентність, професійна підготовка, майбутні вихователі, здоров'я, здоровий спосіб життя, культура здоров'я.

Постановка проблеми. Гарне здоров'я – основна умова для виконання людиною її біологічних і соціальних функцій, фундамент самореалізації особистості. Рівень здоров'я визначається спроможністю організму адаптуватися до них. Упродовж розвитку історії людства здоров'я людини розцінювалось як найбільший скарб.

Стародавній лікар і філософ Авіцена стверджував, що головним скарбом життя є здоров'я, і щоб його зберегти, потрібно багато що знати. За роки навчання в коледжі студенти мають здобути глибокі, різнобічні знання про здоров'я людини з різних галузей науки, що є підґрунтям для формування вмінь і навичок, які допомагають людині підтримувати власне здоров'я.

Як зазначає Ю. Драгнев: «пасивність студентів до власного здоров'я та оздоровчої діяльності за твердженням учених (В. Базильчук, В. Білокур, О. Вацеба, Л. Волков, С. Закопайло, М. Зубалій, О. Куц та ін.) зумовлена сімейним, шкільним, вузівським вихованням, відсутністю необхідної мотивації на всіх етапах фізичного вдосконалення та становлення людини. Останнім часом спостерігається тенденція фізичної інертності молодого покоління. Студентська молодь більшу частину вільного часу проводить перед екраном телевізора або комп'ютера (69,4 %)» [3, 211].

Викладене вище вказує на актуальність, теоретичну та практичну значущість піднятої проблеми.

Мета статті – виокремити, обґрунтувати й описати педагогічні умови та визначити особливості ефективного використання у процесі формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх

вихователів дошкільних навчальних закладів під час фахової підготовки з урахуванням специфіки сучасних тенденцій у вищій освіті.

Аналіз актуальних досліджень. Сучасні дослідження, що розкривають окремі сторони збереження здоров'я молоді висвітлено в дисертаційних дослідженнях В. Бобрицької, О. Марків (формування здорового способу життя в майбутніх учителів); Ю. Бойко (формування аксіологічних установок до здорового способу життя у студентів ВНЗ); Л. Соколенко (формування культури здорового способу життя студентів ВНЗ); Ю. Драгнева (формування культури здоров'я в умовах комп'ютеризації навчання); Н. Башавець (формування культури здоров'язбереження); Д. Вороніна (формування здоров'язбережувальної компетентності студентів вищих навчальних закладів засобами фізичного виховання); В. Зданюка (формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності) та ін. Низка публікацій вітчизняних дослідників яскраво ілюструє, що формування здоров'язбережувальної компетентності, передусім, повинно відповідати вимогам сучасності, мати свою специфіку та ґрунтуватися на основних дидактичних закономірностях побудови процесу фахової підготовки у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Основним критерієм здоров'я людини вважається працездатність кардіореспіраторної системи. Академік М. Амосов сформулював, що поняття «здоров'я» – це «резервні потужності» клітин, органів, усього організму» [1, 55], а «кількість здоров'я» можна визначити як суму «резервних потужностей» основних функціональних систем» [1, 52]. Філософія здоров'я М. Амосова спирається на необхідність осмислення цінності життя та здоров'я людей; активну життєву позицію людини до формування власного здоров'я; про самоорганізацію, яка потребує постійних і значних зусиль у сфері зміцнення та збереження здоров'я.

Як зазначає В. Грибан: «хороше здоров'я – основна умова для виконання людиною її біологічних і соціальних функцій, фундамент самореалізації особистості» [2, 20].

На думку А. Маслоу, «основними потребами людини є не лише потреби тіла, але й прагнення до безпеки, надійності, захисту, мати сім'ю, належати до суспільства, клану, друзів, мати повагу, самоповагу, свободу, яка забезпечить повний розвиток своїх талантів тощо» [2, 14].

Л. Івашук, С. Онишкевич визначають здоров'я як «одну з найбільших життєвих цінностей людини, запорука її благополуччя, щастя й довголіття. Багато людей починають цінувати й берегти здоров'я, втративши частину цього скарбу, який ми отримали від Бога (Природи, Всесвіту, Космосу) і у спадок від батьків і попередніх поколінь» [4, 5].

Обираючи професію обов'язково слід урахувувати стан здоров'я особистості, яким вона наділена від попередніх поколінь та під час навчання у ВНЗ навчити як його зберегти, зміцнити та відновити, адже власний досвід їй потрібно буде передати прийдешнім поколінням. Тому перші кроки до майбутнього професіоналізму в галузі здоров'язбереження майбутнього вихователя, починаються у ВНЗ. Існує зв'язок здоров'я та майбутньої професійної діяльності, оскільки фізичне здоров'я відображає ступінь фізичного розвитку студента, його рухових навичок і вмінь, фізичних якостей, що дозволяє найбільш повно реалізовувати власні творчі можливості.

Ефективність формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, передусім, залежить від реалізації комплексу відповідних педагогічних умов, під час визначення яких повинні бути враховані базові запити студентів. Відтак актуалізується необхідність визначення й обґрунтування педагогічних умов формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі фахової підготовки.

Аналізуючи низку досліджень, можна відзначити, що проблема вивчення педагогічних умов формування здоров'язбережувальної компетентності розглядається в наукових роботах багатьох дослідників, а саме: Т. Андрющенко, Ю. Драгнева, Н. Поліщук, О. Шукатка та ін.

Проте незважаючи на велику кількість публікацій, педагогічні проблеми формування професійної здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ не були предметом спеціального дослідження.

У зв'язку з цим, вважаємо за доцільне розглянути педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі фахової підготовки, оскільки від реалізації комплексу відповідних педагогічних умов, насамперед, залежить її ефективність.

У психолого-педагогічних джерелах немає єдиного підходу до поняття «умови». Під педагогічними умовами часто розуміють обставини, фактори й чинники навчально-виховного процесу [7]. Тому усвідомлення значущості процесу підготовки майбутніх вихователів націлює нас на виявлення педагогічних умов формування здоров'язбережувальної компетентності. За енциклопедичним словником, «умова – філософська категорія, у якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять із можливості в дійсність» [8, 482]. Із поняттям «умова» тісно пов'язаний термін «причинність» – «філософська категорія для позначення моменту універсальної взаємодії предметів і явищ матеріального світу, який полягає в утворенні або породженні одними предметами та явищами (причинами) інших (наслідків). Причина належить до суттєвих визначень предмета. Глибина й

достовірність відображення об'єктивної причинності залежить від рівня розвитку науки й суспільно-історичної практики. Діалектичний матеріалізм розглядає причину й наслідок як моменти взаємодії, у якій наслідок, визначаючись причиною, зворотно впливає на неї» [8, 25].

Польський філософ і логік Тадеуш Котарбінський ввів поняття «праксеології». Він вказував, що будь-яка діяльність складається з простих дій. Завдання науки – дослідження умов, методів і загальних принципів будь-якої людської діяльності та розробка рекомендацій, що сприятимуть підвищенню її ефективності. Фактично основним критерієм практичної «успішності» дії є її доцільність. Дія вважається більше раціональною, чим краще вона пристосована до всієї суми наявних обставин [5]. Тому важливо формувати праксеологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ, оскільки праксеологічний підхід дозволяє визначити сутність і результативність здоров'язберезувальної діяльності майбутніх вихователів.

Праксеологія педагогічна (<грец. *praxis* – справа, діяння + *logos* – вчення), – вважають К. Крутій, О. Фунтікова – це «вчення про ефективність педагогічної діяльності» [6, 201].

Т. Андрущенко визначає «педагогічні умови» як сукупність внутрішніх і зовнішніх чинників, які забезпечують ефективність і результативність процесу формування здоров'язберезувальної компетентності. Так, до зовнішньої складової педагогічних умов відноситься комплекс форм, методів, прийомів, засобів, а також зміст навчання; внутрішньою складовою визначається рівень мотивації, сформованість інтересу, потреб, ціннісних орієнтацій, ціннісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих [9].

У зв'язку з цим, вважаємо за доцільне розглянути зміст та умови забезпечення основних складових формування здоров'язберезувальної компетентності.

Ю. Драгнев сформував педагогічні умови формування культури здоров'я в умовах комп'ютеризації навчання, де на підставі теоретичного аналізу досліджуваної проблеми визначено поняття ціннісного ставлення студентів ВНЗ до власного здоров'я «як складне особистісне новоутворення, що характеризується сформованістю знань і уявлень про здоров'я як цінність, позитивною активністю щодо ведення здорового способу життя, усвідомленістю ставлення до здоров'я, сформованістю вмінь і навичок зміцнення та збереження здоров'я, що сприяє позитивній зміні поведінки на тривалий час». До педагогічних умов учень відносить: «1. Створення позитивної мотивації формування в студентів потреби бути здоровими. 2. Використання інтерактивних методів навчання, що спрямовані на формування в студентів ціннісного ставлення до здоров'я. 3. Упровадження програми формування ціннісного ставлення студентів вищих педагогічних навчальних закладів до власного здоров'я, що передбачає використання

освітньо-виховних і креативних можливостей дисциплін природничо-наукового циклу й циклу фахової підготовки» [3, 211].

Ю. Бойко схарактеризувала такі педагогічні умови формування установок до здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів: «1. Сприяння становленню й розвитку у студентів ціннісних орієнтацій на збереження та зміцнення здоров'я в умовах здоров'язберігального освітнього середовища ВНЗ; 2. Формування у студентів ціннісного ставлення до здоров'я на основі розробки педагогічної стратегії їхньої мотивації на здоровий спосіб життя. 3. Активізація свідомого оволодіння студентами досвідом здоров'язбереження» [11].

Визначаючи педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, ми виходили з теоретичних і практичних основ організації освітнього процесу під час фахової підготовки, а також із компонентної структури здоров'язбережувальної компетентності.

Під педагогічними умовами формування здоров'язбережувальної компетентності ми будемо розуміти процес використання форм, засобів, методів, прийомів та оздоровчих, здоров'язбережувальних технологій навчання, спрямований на дотримання всіх складових здорового способу життя та забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Виходячи з окресленого вище, ми виокремили такі педагогічні умови, які, на нашу думку, забезпечують ефективний вплив на формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ:

1. Формування ціннісного ставлення в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до власного здоров'я та здоров'я інших на основі їх самовираження у процесі дотримання здорового способу життя.

Названа умова відображає специфіку педагогічного процесу, яка підвищує ефективність виховного процесу, що дає змогу максимально врахувати індивідуальні здібності, потреби, інтереси майбутніх вихователів та забезпечує поєднання знань та досвіду в галузі здоров'язбереження.

Формування культури здоров'я у процесі дотримання здорового способу життя та технологій його збереження, спрямовані на збереження та зміцнення індивідуального здоров'я, через збільшення обсягу знань в організації самостійного рухового режиму, організації самоосвіти через отримання інформації про збереження та зміцнення здоров'я, яка надходить до студентів із різних джерел: ЗМІ, розповідей, бесід тощо. Ціннісні орієнтації студентів на власне здоров'язбереження Н. Башавець кваліфікує як «внутрішнє переконання в значущості здоров'я, пов'язане з емоційно-вольовою сферою особистості та активністю в навчально-пізнавальній діяльності». Автор наголошує: якщо цінності здоров'язбереження майбутні фахівці сприймають внутрішнім орієнтиром в активній позиції студентів стосовно свого здоров'я, на підставі чого

вибудовують орієнтацію, що є зовнішнім виявом внутрішньої потреби бути здоровим»[10, 103]. А під поняттям «відповідальність за своє здоров'я» Н. Башавець розуміє «відчуття провини за власні вчинки чи неправильну поведінку та ставлення до свого здоров'я, оскільки в людини завжди є свобода вибору своїх дій і способу життя» [10, 116].

Спираючись на охарактеризовані теоретичні положення, нами було конкретизовано сутність першої педагогічної умови відповідно до мотиваційного-ціннісного компонента таким чином:

- усвідомлення власних потреб, інтересів, цілей, мотивів, важливості цінностей здорового способу життя, мотивації на дотримання його норм, відповідно до вимог суспільства, колективу;
- переконаність у значущості ціннісних орієнтацій, що визначають життєві позиції студентів через усвідомлення цінності власного життя як для себе, так і для суспільства в цілому;
- потреба в самоосвіті в галузі здоров'язберезувальної педагогіки;
- вмотивованість дій студентів спрямовуються на досягнення позитивних результатів через активність, ініціативність, наполегливість у досягненні поставленої мети, визначенні шляхів подолання перешкод, умінню віддавати перевагу нестандартним завданням;
- спрямованість на творчу реалізацію здоров'язберезувальних технологій у професійній діяльності;
- позитивне ставлення до здоров'язберезувальної та професійної діяльності валеологічного спрямування.

2. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів за допомогою наповнення дисциплін фахової підготовки здоров'язберезувальним змістом.

Підготовка фахівця в сучасних умовах передбачає: оволодіння спеціальними теоретичними знаннями та організаційно-методичними вміннями й навичками; удосконалення фізичного й нервово-психічного здоров'я, рівень готовності функціональних систем; розвиток фізичних якостей і рухових навичок; особиста відповідальність за стан здоров'я. Це дозволяє забезпечувати підготовку студентів до здоров'язберезувальної діяльності як невід'ємної складової частини професійного становлення особистості майбутнього вихователя у процесі його професійної підготовки.

Міжпредметна координація навчальних дисциплін фахової підготовки в системі вищої педагогічної освіти, дає можливість забезпечити цілісність, гармонійність, системність підготовки майбутнього вихователя до здоров'язберезувальної педагогічної діяльності та домінуючим рівнем її практичного втілення в навчально-виховний процес. Взаємозв'язок дисциплін фахової підготовки має бути спрямований на забезпечення інтересів, здібностей та індивідуальних можливостей студентів у процесі формування здоров'язберезувальної компетентності, що сприятиме

підвищенню кількісних і якісних показників здоров'я студентів. Запровадження в процес викладання дисциплін фахової підготовки політики, побудованої на прогресивній моделі, турботі про кожну людину, орієнтованої на формування, збереження та зміцнення здоров'я, а також формування засад культури здоров'я та використання оздоровчих технологій, спрямованих на зміцнення здоров'я студентів і викладачів.

Дисципліни фахової підготовки можуть забезпечити розвиток розуміння й формування здоров'язбережувальної компетентності студентів і є необхідними для того, щоб розуміти як діяти в різних сферах життя суспільства та для індивідуального розвитку особистості. Тому мають бути описані й теоретично обґрунтовані спільні розробки навчальних програм викладачами дисциплін фахової підготовки, кожна з яких має включати вивчення відповідних тем або питань, спрямованих на формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів ДНЗ, оскільки вони є взаємозалежними та їх можуть вивчати студенти тільки в певному комплексі.

Викладене вище дало змогу інтегрувати навколо поставленої мети зміст і можливості різних навчальних дисциплін, системно використати ефективні форми самоосвіти майбутніх вихователів: вивчення досвіду педагогів-новаторів, участь у науково-практичних конференціях, фестивалях педагогічних ідей, конкурсах педагогічної майстерності, а також запровадження в навчальний процес проблемних ситуацій, активізація пізнавальної активності студентів і здатність до постійного самовдосконалення в галузі здоров'язбереження. Висококваліфікований фахівець повинен постійно турбуватися про власне здоров'я та здоров'я оточуючих людей і володіти сучасними оздоровчими технологіями.

Спираючись на охарактеризовані теоретичні положення, нами було конкретизовано сутність другої педагогічної умови відповідно до когнітивно-інтелектуального компоненту таким чином:

➤ здоров'язбережувальна компетентність майбутніх вихователів визначається нами як система знань про збереження, зміцнення та відновлення здоров'я, як власного, так і оточуючих, озброєння діалектичним підходом до пізнавальної та практичної діяльності здоров'язбереження, бажання опанувати новими знаннями в означеній галузі;

➤ найважливішим завданням під час навчання в коледжі є: навчити студента, як контролювати стан власного здоров'я, як зберігати своє здоров'я, як дотримуватися здорового способу життя, як керувати цим процесом, знати, уміти застосовувати й корегувати індивідуальну систему оздоровлення;

➤ опанування цими знаннями сприятиме розвитку особистих і професійних якостей, відбиватиметься у формах поведінки й у повсякденному житті та дають можливість діяти результативно.

3. Набуття досвіду ведення здорового способу життя для формування вмінь і навичок зміцнення та збереження здоров'я у процесі використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Успішність професійної діяльності майбутнього вихователя ДНЗ визначається здатністю до реалізації загальнопрофесійних і спеціально-професійних функцій. До загальнопрофесійних функцій М. Віленський зараховує гностичну, аналітико-рефлексивну, конструктивно-прогностичну, організаційно-діяльнісну, комунікативну та корекційно-регульовальну функції, до спеціальнопрофесійних функцій — профілактичну, рекреаційну, здоров'яконтролюючу, здоров'язберігаючу та здоров'яформуючу.

Виходячи з цього нами було визначено сутність третьої педагогічної умови готовності майбутніх вихователів до використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності, відповідно до діяльнісно-практичного компонента таким чином:

➤ спроможність майбутніх вихователів ДНЗ вести здоровий спосіб життя та проектувати навчально-виховний процес із використанням здоров'язбережувальних освітніх технологій, ураховуючи доробок сучасної педагогічної науки й практики та власного досвіду;

➤ системність мотивів, намірів, нахилів і готовності до здійснення здоров'язбережувальної діяльності, оволодіння способами використання отриманої інформації, а також внутрішніх дій на власну адресу, тобто ставлення до себе, самовпевненість (відкидання сумнівів), самопослідовність, самоприйняття (схвалення самого себе, довіра), самопізнання (власної особистості і діяльності);

➤ уміння визначати зміст відповідної професійної діяльності;

➤ формувати модель здоров'язбережувальної поведінки, що містить уміння й навички володіння здоров'язбережувальними технологіями як системою інваріантних педагогічних умінь, систематичність і послідовність дій в умовах здоров'язбережувальної діяльності;

➤ передбачає спроможність вихователя встановлювати такі взаємовідносини між учасниками навчально-виховного процесу, які б сприяли збереженню та зміцненню здоров'я дітей, здійснювати заходи, спрямовані на профілактику захворювань, корекцію фізичного, духовного, психічного та соціального здоров'я та здатність організувати та проводити рекреаційні заходи; спроможність вихователя здійснювати моніторинг стану здоров'я дітей.

Зупинимося на розкритті змістового наповнення понять пов'язаних із третьою педагогічною умовою, таких як: «діяльність», «дія педагогічна», «здоров'язбережувальна діяльність».

К. Крутій, О. Фунтікова під терміном «діяльність» розуміють «спосіб буття людини в довіллі, здатність вносити в діяльність зміни. Основні компоненти діяльності: мета, відповідно до якої перетворюється предмет в

об'єкт, на який спрямовано діяльність; засіб реалізації мети; результат – є природа й суспільство, а її загальним наслідком – олюднена природа» [6, 74], а під терміном «дія педагогічна» – «дію, що розглядається з двох позицій: а) як елемент педагогічної діяльності; б) як педагогічно доцільний, спланований чи імпровізований вчинок педагога, викладача, вихователя, що спричиняє зміну педагогічної ситуації або особистісні зміни» [6, 74].

На основі викладеного, під «здоров'язбережувальною діяльністю» – ми будемо розуміти вид діяльності людини, яка спрямована на формування, збереження та зміцнення здоров'я як свого власного, так і інших людей, формування культури здоров'я, екології здоров'я, цілісної (холістичної) формули здорового способу життя, а також здатність вносити зміни в довкілля, спосіб власного життя та оточуючих людей, використовуючи та поєднуючи оптимальні методи навчання і виховання та вміння прогнозувати очікуваний результат.

Від здоров'язбережувальної діяльності студентів залежить формування здорової нації. Середовище, у якому формується особистість включає батьків, колектив студентів, викладачів і соціальні зв'язки між ними, організацією навчання та навчальним середовищем, начальними програмами. Саме в активності проявляються особистісні ставлення людини до дійсності, виявляються її життєві цілі й мотиви включення в діяльність, яка характеризує її реальні погляди, переконання, ставлення до навколишнього світу. Ми вважаємо, що активна здоров'язбережувальна діяльність має виражатися не лише у правильній організації своєї власної життєдіяльності та особистому самовираженні, а й системно-діяльнісному творчому підході при доборі змісту педагогічної практики через моделювання здоров'язбережувальної діяльності майбутніми вихователями з метою набуття вмінь і навичок щодо створення здоров'язбережувального середовища в ДНЗ, вміння визначити стан здоров'я дітей і педагогів. Цей процес передбачає пошук нових, нестандартних, оптимальних рішень у роботі фахівця, як принципово новий підхід до розв'язання проблемних завдань формування здоров'язбережувальної компетентності.

Створенню комфортних умов навчання в освітніх закладах сприяє інтеграція освітньо-виховної та здоров'язбережувальної діяльності, системний підхід до збереження та зміцнення здоров'я студентів. Робота в цьому напрямі проводиться у вигляді проведення конкурсів, днів здоров'я, періодичними медичними, профілактичними оздоровчими заходами, створюючи ситуацію позитивної взаємообумовленості здоров'я та навчання, коли навчально-виховна діяльність сприяє покращенню здоров'я студентів. Важливими складовими процесу методичної підготовки майбутніх вихователів є набуття спеціальних знань і вмінь, які забезпечують їх готовність до керівництва здоров'язбережувальною діяльністю.

Зазначені педагогічні умови дозволяють організувати підготовку майбутніх вихователів таким чином, що вони забезпечують у сукупності достатньо високий рівень їх здоров'язбережувальної компетентності.

У контексті сказаного ми акцентуємо увагу на тому, що на характер формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів впливають обрані педагогічні умови, яким належить особлива роль у навчальному процесі, і так чи інакше проявляються у їх здоров'язбережувальній діяльності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, педагогічними умовами формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів є: формування ціннісного ставлення в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до свого здоров'я та здоров'я інших на основі їх самовираження у процесі дотримання здорового способу життя; активізація пізнавальної діяльності майбутніх вихователів ДНЗ за допомогою наповнення дисциплін фахової підготовки здоров'язбережувальним змістом; набуття досвіду ведення здорового способу життя для формування вмінь і навичок зміцнення та збереження здоров'я у процесі використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності. Перспективою подальшого наукового пошуку з даної проблеми буде експериментальне дослідження стану сформованості здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амосов М. М. Роздуми про здоров'я / Микола Михайлович Амосов. – К. : Здоров'я, 1990. – 168 с.
2. Грибан В. Г. Валеологія : навчальний посібник / Віталій Григорович Грибан. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
3. Драгнев Ю. В. Формування культури здоров'я студентів в умовах комп'ютеризації навчання : монографія / Юрій Володимирович Драгнев. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2009. – 272 с.
4. Іващук Л. Ю. Валеологія : навчальний посібник / Л. Ю. Іващук, С. М. Онишкевич. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 400 с.
5. Котарбинский Т. Трактат о хорошей работе / Т. Котарбинский. - М. : «Экономика», 1975. – 271 с.
6. Дошкільна освіта: словник-довідник: понад 1000 термінів, понять та назв / [упор. К. Л. Крутій, О. О. Фунтікова]. – Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. – 324 с.
7. Новейший философский словарь / [сост. и гл. научн. ред.-р А. А. Грицанов]. – Мн. : Интерпрес-сервис : Книжный Дом, 2001. – 1280 с.
8. Український Радянський Енциклопедичний Словник : в 3-х т./ [Редкол.: А. В. Кудрицький (відп. ред.) та ін.]. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1987. – 736 с.
9. Андрющенко Т. К. Формування ціннісного ставлення до власного здоров'я в дітей старшого дошкільного віку : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Андрющенко Тетяна Костянтинівна. – Переяслав-Хмельницький, 2007. – 268 с.
10. Башавець Н. А. Теоретико-методичні засади формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації студентів вищих економічних навчальних закладів : дис. ... д-ра педагогічних наук : 13.00.04 / Башавець Наталія Андріївна. – Одеса, 2012. – 554 с.

11. Бойко Ю. С. формування аксіологічних установок до здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07/ Бойко Юлія Степанівна. – Умань, 2015. – 268 с.

РЕЗЮМЕ

Кравчук Н. П. Условия формирования здоровьесберегательной компетентности в будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений.

В статье определены условия формирования здоровьесберегательной компетентности в будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений в системе высшего образования, а также дана характеристика выбранных педагогических условий, которым предоставляется особая роль в учебном процессе. Рассматривается сущность терминов «деятельность», «действие педагогическое», «здоровьесберегательная деятельность».

Рассматривая педагогические условия формирования здоровьесберегательной компетентности в будущих воспитателей дошкольных учебных заведений в процессе профессиональной подготовки, в статье акцентируется внимание, что от реализации комплекса соответствующих педагогических условий, в первую очередь, зависит ее эффективность.

Ключевые слова: условия формирования, педагогические условия, здоровьесберегающая компетентность, профессиональная подготовка, будущие воспитатели, здоровый образ жизни, здоровье, культура здоровья.

SUMMARY

Kravchuk N. The conditions of the health-preserving competence of future teachers of preschool education institutions.

The article outlines the conditions of the health-preserving competence of future teachers of preschool education institutions in higher education, and describes selected pedagogical conditions, which play a special role in the learning process. The essence of the terms "activity", "teacher's action", "health-preserving activity" is given in it.

The article aims at isolating, grounding and describing the pedagogical conditions and defining the features of their effectiveness in the formation of health-preserving competence of future teachers of pre-school education in the professional training according to current trends in higher education.

Analyzing a series of studies, we note that the problem of studying pedagogical conditions of formation of health-preserving competence is considered by many researchers in their scientific research, namely T. Andryushchenko, Yu Dragnev, N. Polishchuk, O. Shukatka and others. A number of publications of local researchers clearly illustrate that formation of a health-preserving competence must first meet the requirements of our time, it has its own specifics and is based on teaching basic laws of construction process of professional training at the universities.

However, despite the large number of publications, pedagogical problems of formation of a health-preserving competence of future teachers have not been the subject of special study.

Considering the pedagogical conditions of a health-preserving competence of future teachers of preschool education institutions in the process of professional training, the article focuses that the implementation of a range of appropriate pedagogical conditions primarily depends on its effectiveness.

It is noted that the creation of comfortable conditions for learning in education institutions promotes the integration of education and upbringing, of the health-preserving competence activities, systematic approach to the preservation and strengthening of the students' health.

Prospects for further research on this issue us an experimental study of formation of health-preserving competence of future teachers of preschool education institutions.

Key words: *health-preserving competence, professional training, future pre-school teachers, health preservation, health, healthy lifestyle, health-preserving competence, health culture.*